

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Φύλλο εργασίας 5

Η αποστολή μας

Θα διερευνήσουμε τα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι Μικρασιάτες πρόσφυγες, ιδίως στα πρώτα χρόνια της εγκατάστασής τους στην Ελλάδα, μελετώντας προφορικές μαρτυρίες προσφύγων (οι οποίες μαγνητοφωνήθηκαν από επιστήμονες). Στόχος μας να συλλέξουμε τα στοιχεία εκείνα που θα μας επιτρέψουν να φανταστούμε και να παρουσιάσουμε θεατρικά τον διάλογο που θα μπορούσαν να έχουν οι πρόσφυγες με τα εγγόνια τους, διηγούμενοι γεγονότα σαν και αυτά που παρουσιάζονται στις μαρτυρίες.

Η διαδικασία

1. Θα διαβάσουμε με προσοχή τη μαρτυρία που μας έχει δοθεί, και θα κρατήσουμε σημειώσεις για:
 - το περιεχόμενο της μαρτυρίας πολύ συνοπτικά,
 - τα συμπεράσματα στα οποία οδηγηθήκαμε για το είδος και τις αιτίες των προβλημάτων που αντιμετώπιζαν οι πρόσφυγες,
 - τα συναισθήματα που φανταζόμαστε ότι τους προκάλούσαν αυτά τα προβλήματα.
2. Στη συνέχεια, θα προετοιμάσουμε (σε γενικές γραμμές) τον διάλογο μεταξύ ενός ηλικιωμένου Μικρασιάτη πρόσφυγα (παππού ή γιαγιάς) και του εγγονού ή της εγγονής του:
 - Ο ηλικιωμένος διηγείται κάποιο επεισόδιο (ή κάποια επεισόδια) που αναφέρεται στη μαρτυρία που μελετήσαμε σχετικά με τη στάση των Ελλαδιτών απέναντι στους πρόσφυγες του '22. Ο εγγονός ρωτά για τις αιτίες αυτής της στάσης και ο ηλικιωμένος προσπαθεί να εξηγήσει. Τον διάλογο κλείνει ο εγγονός ή η εγγονή με κάποιο σχόλιο/συμπέρασμα.
 - Κάποιο από τα μέλη της ομάδας θα αναλάβει τον ρόλο του προσώπου που έχει δώσει τη μαρτυρία που μελετήσαμε (δηλαδή θα θεωρήσουμε ότι η μαρτυρία δίνεται από κάποιον παππού ή κάποια γιαγιά) και κάποιο άλλο μέλος θα αναλάβει τον ρόλο του εγγονού ή της εγγονής αυτού του προσώπου. Η ομάδα δίνει ιδέες για τα εξής: α) ποιο γεγονός ή ποια γεγονότα θα διηγηθεί ο ηλικιωμένος, β) ποια είναι τα συναισθήματά του και γ) πώς εξηγεί τη στάση των ντόπιων.
 - Τα μέλη που έχουν αναλάβει τους δύο ρόλους αυτοσχεδιάζουν, βασιζόμενα σε αυτή την προετοιμασία.

συνέχεια →

**Μαρτυρία Σοφίας
Μεταλλείδου ή
Μαντενλόγλου
από το Ουλαγάτς
του Ικονίου.
Κέντρο
Μικρασιατικών
Σπουδών, Η
Έξοδος, τόμ. Β΄,
Αθήνα 1982, σ.
232.**

«Βγήκαμε στον Πειραιά και όλους μαζί μας πήρανε και μας πήγανε στον Άι-Γιώργη, στο Κερατσίνι. Είπανε έχουμε αρρώστια και θα μείνουμε καραντίνα. Πρώτο πρώτο μας κούρεψαν τα μαλλιά μας, άντρες, γυναίκες, παιδιά, όλους. Αυτό πολύ μας κόστισε. Άσκημο πράμα μόλις πατήσαμε στην Ελλάδα να μας δεχτούνε έτσι! Και στον Άι-Γιώργη πολύ υποφέραμε. Και πείνα είχαμε, το φαΐ λίγο κι άσκημο, κι αρρώστια πολλή. Κάθε μέρα πεθαίνανε άνθρωποι.

Κλαίγαμε νύχτα μέρα κι όλο μπροστά μας είχαμε τον τόπο μας και τα σπίτια μας, που αφήσαμε. Καλύτερος είναι ο Τούρκος, λέγαμε.

Ενάμισο μήνα μείναμε και ύστερα μας ανεβάσανε σε φορτηγό τρένο και μας πήγανε στη Μακεδονία.

Εγώ ήμουνα με τη μητέρα μου και την αδελφή μου, άρρωστες και τις δύο. Μαζί μ' άλλους δικούς μας πατριώτες μας πήγανε κοντά σ' ένα μικρό μέρος, επάνω στη θάλασσα, στις Ελευθερές. Εκεί μας έβαλαν και μείναμε μέσα σε παράγκες. Τα σανίδια αραιά αραιά ήταν κι έμπαινε η βροχή και το κρύο μέσα. Νοέμβριος μήνας ήτανε κι έβρεχε συνέχεια. Δώδεκα μέρες μείναμε και μας πήγανε με κάρρα στο Πράβι. Εκεί μας έβαλαν σε σχολεία μέσα να μείνουμε. Δυο χρόνια μείναμε στο Πράβι. Στο τέλος του δεύτερου χρόνου ήρθανε επιτροπές και μας γράψανε και μας στείλανε στην Ποδογώριανη. Εκεί μας δώσανε σπίτι και κατοικήσαμε και μικρό κλήρο για να καλλιεργήσουμε.

Εγώ είχα άρρωστη μητέρα και άρρωστη αδελφή μαζί μου. Πού να τα βγάλω πέρα. Τότε γράψαμε και ήρθε ο μεγαλύτερος αδελφός μου απ' την Πόλη. Αυτός εγκαταστάθηκε στην Καβάλα, στο συνοικισμό 500, και μας πήρε κι εμάς κοντά του. Η μητέρα μου και η αδελφή μου μέσα σ' ένα χρόνο πέθαναν.

Εγώ παντρεύτηκα το Νικόλα Μαντενλόγλου ή Μεταλλείδη κι έμεινα στα 500. Κάναμε κόρη, την παντρέψαμε, κάναμε εγγόνια, και η δυστυχία από πάνω μας δεν έφυγε».